

LBRIS

We know
books

Andreea Panait, Cristina Vasile

**DICȚIONAR
DE
ANTONIME, OMONIME, PARONIME**

zoolátru *s. m., s. f. și adj.* (persoană) care se închină la animale.

*

zoopatie *s. f.* **1.** boală la animale.

2. delir în care bolnavul simte că are animale în sau pe corp.

zooplastie *s. f.* transplantare a unui țesut animal în organismul uman

*

zuáv *s.m.* militar francez din trupele de infanterie aflate odinioară în Algeria

suáv *adj.* delicat, fin

CUPRINS

DICȚIONAR ANTONIME7

DICȚIONAR OMONIME72

DICȚIONAR PARONIME337

ANTONIME

A

a abandona//a adopta

a lăsa, a părăsi, a pustii//a înfia, a îmbrățișa (~ o nouă credință)

a abandona//a relua

a renunța, a ceda//a reveni, a continua

a abate//a (se) îndrepta

a devia, a se îndepărta, a divaga//a îndruma, a dirija

a se abate//a ocoli

a se opri, a trece//a evita

a (se) abate//a respecta

a contraveni, a încălca, a nesocoti//a urma

abătut,-ă//vesel,-ă

descurajat, trist, deprimat//bine dispus, bucuros, amuzant

a abdica//a accepta

a părăsi (un post), a abandona//a fi de acord, a primi

abil,-ă//stângaci-e

priceput, descurcăreț, șiret//nepriceput, neîndemânatic, mediocru

abject,-ă//onorabil,-ă

ticălos//respectabil, stimabil, venerabil

a aboli//a decreta

a suprima, a anula o lege//a înființa, a aproba

abominabil,-ă//agreabil,-ă

cumplit, cutremurător, dezgustător, fioros, groaznic, îngrozitor, înspăimântător, macabru, odios, oribil, zguduitoar//adorabil, admirabil

abordabil,-ă//inabordabil,-ă

accesibil//inaccesibil, inacostabil

aborigen,-ă//străin,-ă

bășinaș, localnic//venetic, nou venit

a abrevia//a (se) prelungi

a prescurta, a micșora//a întinde, a mări

a abroga//a dispune

a anula, a suprima//a ordona, a înființa

abrupt,-ă//drept,-ă

înclinat,-ă, accidentat,-ă//vertical,-ă, liniar

a se abrutiza//a se civiliza

a se animaliza, a se dezumaniza, a se îndobitoci//a se înnobila

abscons,-ă//bombastic,-ă

obscur, ermetic, confuz, echivoc, imprecis, indefinit, neclar//evidentiat, conturat, reliefat, remarcabil

absent,-ă//atent,-ă

distrat,-ă, indiferent,-ă//concentrat,-ă, politicos,-ă

absent,-ă//prezent,-ă

lipsă//Aflat într-un anumit loc

absolut,-ă//relativ,-ă

total, fără nici o limită//parțial, limitat, aproximativ

absolutism//relativism

Putere nelimitată a unui monarh//Doctrină care neagă caracterul obiectiv al adevărului

a absolvi//a învinui

a ierta, a scuti de pedeapsă//a acuza, a învinovăți

a absorbi//a vărsa

a suga, a încorpora o substanță//a dispersa

abstract,-ă//concret,-ă
teoretic, conceptual, noțional,
nonfigurativ//palpabil, sesizabil

absurd,-ă//logic,-ă
Idee, trăire ce contravine logicii,
frescului//Conform logicii, rațional.

abundență//lipsă
belșug, bogăție//sărăcie, scădere

abundență//mizerie
belșug, bogăție//sărăcie

acalmie//agonie
liniște//Neliniște puternică, zbucium,
zbatere

a accelera//a frâna
a mări viteza unui vehicul//a încetini
mersul unui vehicul

a accelera//a încetini
a grăbi, a iuți//a amâna, a micșora

a (se) accentua//a (se) atenua
a (se) mări, a spori//a (se) diminuea,
a descrește

accentuat,-ă//neaccentuat,-ă
(despre silabe, cuvinte) a scoate în
evidență, a reliefa//(despre silabe,
cuvinte) a fi lipsit de accent, a nu fi
scos în relief

acceptare//negare
acord, aprobare, consimțire,
necuviințare//contestare, respingere

a accepta//a refuza
a fi de acord, a consimți//a nu fi de
acord, a nu consimți

a accepta//a contesta
a aproba, a încuviința//a tăgădui, a
nega

acceptabil,-ă//inacceptabil,-ă
satisfăcător, mulțumitor, plauzibil,
decent, admisibil, convenabil,
satisfăcător, suportabil, tolerabil//
inadmisibil, neadmisibil, neaccepta-
bil, nesatisfăcător

acceptare//refuz
acord, aprobare, consimțire//
neacceptare, respingere

acceptare//respingere
acord, aprobare//refuz, neacceptare

accesibil,-ă//inaccesibil,-ă
abordabil, ușor de atins//Greu de
atins, inabordabil

accidentat,-ă//neaccidentat,-ă
denivelat, neregulat//nivelat

a achita//a acuza
a scăpa, a slobozi//a condamna, a
învinovăți, a osândi

a aclama//a huidui
ovaționa//a oăcări, a batjocori

acolo//aici
În acel loc//În acest loc

a (se) acomoda//a (se) dezobișnui
a se obișnui, a se adapta//a nu se
adapta, a fi inadaptabil

a (se) acoperi//a (se) descoperi
a (se) înveli, a proteja (trupele din
fața inamicului)//a (se) dezveli, a
scoate la iveală

a (se) acoperi//a (se) dezgoli
a (se) înveli//a (se) dezveli

a acoperi//a dezvălui
a ascunde//a arăta, a releva

acord//dezacord
sonoritate//Lipsă de acord, de
armonie

acord//divergență
înțelegere, consimțământ//neînțele-
gere, dezacord

acord//diferend
armonie, înțelegere//dezacord, neîn-
țelegere

acordare//retragere
atribuire, conferire//Acțiunea de a
lua înapoi

a acorda//a retrage
a oferi, a decerna un premiu//a lua
înapoi

a acorda//a dezacorda
a potrivi, a regla//a discorda

a (se) acrí//a (se) îndulci
a face să devină mai acru//a face să
fie mai dulce

activ,-ă//inactiv,-ă
harnic, sânguincios//leneș, pasiv

activitate//repaus
muncă, îndeletnicire//odihnă

activitate//pasivitate
acțiune//inacțiune, inactivitate

actual,-ă//inactual,-ă
prezent, la ordinea zilei//învechit,
depășit

acum(a)//atunci
În momentul de față, imediat,
momentan//În momentul
acela, după o anumită perioadă

acum//altădată
prezent//odinioară

acum//odinioară
În momentul de față, în prezent//Pe
vremuri, altădată, odată

a (se) acumula//a (se) risipi
a (se) aduna, a (se) concentra, a
(se) înmagazina, a (se) strânge, a
economisi//a (se) împrăștia, a (se)
răspândi

acumulare//risipire
adunare, strângere, economisire//
irosire, cheltuire

a acupla//a decupla
a cupla, a uni elementele//a desface
elementele

acuratețe//inacuratețe
exactitate, precizie//neglijență

acut,-ă//cronic,-ă
adânc, intens, pătrunzător, profund,
puternic, violent//Cu o evoluție lentă

acut,-ă//grav,-ă
înalt, ascuțit (despre sunete)//gros,
adânc (despre sunete)

a acuza//a dezvinovăți
a învinui, a imputa//a-și dovedi
nevinovăția

adaptare//inadaptare
ajustare, potrivire//nepotrivire,
neacomodare

a adăuga//a reduce
a pune în plus//a diminua

a adăuga//a scădea
a face să sporească//a micșora, a
împușina

a adăuga//a (se) împușina
a mai pune peste, a face să sporească
//a micșora, a reduce, a diminua

adăugare//împușinare
sporire//diminuare, reducere,
micșorare

adăugare//scădere
sporire//descreștere, diminuare

adânc,-ă//superficial,-ă
profund, temeinic//Care rămâ-ne la
suprafață, care tratează
problemele fără să pătrundă în
esența lor

adâncitură//ridicătura
cufundătură, scobitură, gaură, nișă//
ieșitură

adecvare//neadecvare
compatibilitate//incompatibilitate

adecvat,-ă//inadecvat,-ă
corespunzător//necorespunzător,
nepotrivit

adept,-ă//potrivnic,-ă
Persoană care aderă la o doctrină,
partizan al unei teorii//Nesusti-
nătorul unor doctrine, teorii etc.

adesea//rar
De multe ori, în mod frecvent//
rareori, arar.

adesea//arar
deseori, de multe ori//rar, rareori,
arar

adeseori//rar
 adesea, desceori, des//arareori,
 rareori, arar

adevăr//minciună
 exactitate//neadevăr

adevăr//eroare
 Concordanța între cunoștințe și
 realitatea obiectivă//Neconcordanța
 între cunoștințe și realitatea
 obiectivă

adevăr//falsitate
 exactitate//neexactitate, neadevăr

adevărat,-ă//fals,-ă
 corect, real//eronat, ireal

adevărat,-ă//plăsmuit,-ă
 real, cert//închipuit, imaginat

adevărat,-ă//ireal,-ă
 real, veridic//imaginabil, iluzoriu

adevărat,-ă//simulat,-ă
 neprefăcut, nefalsificat//prefăcut,
 falsificat

a adevəri//a tăgădui
 a se confirma//a nega

adeverire//infirmare
 confirmare//dezmințire, negare

adineauri//acum
 Cu puțin înainte//În prezent

adânc,-ă//superficial,-ă
 profund, al cărui fund este departe
 de suprafață (la ape)//La suprafață,
 care nu pătrunde în esența lucrurilor

a admira//a disprețui
 a privi cu stimă, cu respect//a
 desconsidera, a nesocoti

a admira//a desconsidera
 a stima, a respecta, a prețui//a
 disprețui, a nesocoti

admirație//dispreț
 Sentiment de prețuire, de apre-
 ciere//Lipsă de considerație,
 atitudine disprețuitoare

admisibil//inadmisibil
 valabil, care poate fi admis//
 nevalabil, neadmis

a admite//a contesta
 a primi, a accepta//a tăgădui, a nu
 recunoaște

a admonesta//a lăuda
 a certa, a critica, a blama//a apre-
 cia, a glorifica, a complimenta

a adora//a detesta
 a venera, a diviniza//a urî

a adora//a urî
 a venera, a diviniza//a detesta

adorabil//abominabil (vezi
abominabil)

a adormi//a (se) scula
 a trece la starea de somn//a (se)
 deștepta, a (se) trezi

a adormi//a (se) deștepta
 a trece la starea de somn//a (se) trezi

adormire//trezire
 Stare de somn//deșteptare

a aduna//a împreăștia
 a strânge la un loc//a risipi

a se aduna//a se despărți
 a se strânge la un loc//a se separa

a (se) aduna//a (se) risipi
 a agonisi, a (se) strânge la un loc//a
 irosi, a (se) răzleți

adversar//aliat
 dușman, concurent, rival//partizan,
 prieten, amic

afară//înăuntru
 Dincolo de limitele unui spațiu
 închis sau apropiat, în exterior//În
 interior

a afirma//a nega
 a susține//a contesta

afirmare//respingere
 susținere, declarare//refuz, neaccep-
 tare

afirmativ//negativ

Cu sens pozitiv//Care exprimă o
 negație

afirmație//negație
 Exprimarea unei păreri//dez-
 mințire, contestarea unei păreri

a se afla//a absentă
 a exista, a fi, a se găsi, a sta//a lipsi

a (se) afunda//a (se) menține
 a pătrunde adânc//a rămâne la
 suprafață

a afurisi//a binecuvânta
 a blestema//a blagoslovi, a ura, a
 preamări

agale//grăbit
 alene, binișor, domol, încet//iute,
 grabnic, zorit

agasant,-ă//vesel,-ă
 enervant, săcăitor//Bine dispus, cu
 voie bună

a (se) agăța//a (se) desprinde
 a (se) atârna, a (se) prinde, a (se)
 spânzura, a (se) suspenda//a (se)
 elibera

ager,-ă//lent,-ă
 isteț, deștept//pasiv, incapabil

agil,-ă//molatic/molâu
 sprinten, rapid//domol, greoi

agitație//liniște
 stare de neliniște, de tulburare//stare
 de calm

aglomerat//gol
 îngrămădit, înghesuit//pustiu, deșert

a agonisi//a risipi
 a dobândi prin muncă//a irosi, a
 cheltui

a agonisi//a irosi
 a aduna, a economisi, a strânge//a
 risipi, a cheltui

agramat//cărțurar
 ignorant, incult, necultivat, neinstru-
 it, neînvățat, prost, simplu//învățat

a (se) agrava//a (se) atenua
 a se înrătăți//a se diminua, a se
 domoli

agreabil,-ă//dezagreabil,-ă
 plăcut, simpatice//neplăcut, respin-
 gător

agreabil//dezgustător
 atrăgător, simpatice, plăcut//
 dezagreabil, neplăcut, respingător

a (se) agrega//a (se) dezagrega
 a se uni într-un tot//a se dezintegra

agresiune//neagresiune
 atac//apărare

agresiv,-ă//neagresiv,-ă
 provocator, belicos, războinic,
 violent//pașnic

aici//acolo
 În acest loc, acum//În acel loc, în
 alt loc

aici//dincolo
 În acest loc//De partea cealaltă

a ajunge//a se întoarce
 a sosi la destinație//a reveni

a ajuta//a îngreuna
 a înlesni, a fi mai ușor//a deveni
 anevoios

a ajuta//a încurca
 a favoriza, a sprijini//a împiedica

a ajuta//a stânjeni
 a sprijini, a susține//a deranja, a
 incomoda

a ajuta//a împiedica
 a favoriza, a sprijini//a jena, a
 stânjeni

alarmat,-ă//calm,-ă
 îngrijorat//liniștit

alb//negru
 Culoare obținută prin suprapunerea
 tuturor componentelor spectrului
 luminii zilei; albeață. //Care nu
 reflectă lumina, care are culoarea
 cea mai închisă

alături//departe

Lângă ceva sau ceva//Separat de
ceva sau ceva

a (se) albi//a (se) înnegri

a fi de culoarea zăpezii//a fi de
culoare închisă, neagră

a (se) alipi//a (se) dezlipi

a se atașa//a se detașa

alene//grăbit,-ă

lent//repede

aliat//adversar (vezi adversar)

alterat,-ă//bun,-ă

stricat, descompus//comestibil

altminteri//așa

altfel//astfel

altruism//egoism

Atitudine binevoitoare,
dezinteresată//Preocupare față
de propria persoană în dauna
intereselor colectivității

altruist,-ă//egoist,-ă

Dominat de altruism//Stăpânit de
egoism

a alunga//a chema

a izgoni, a respinge, a surghiuni//a
primi

a alungi//a scurta

a întinde, a lungi//a reduce, a
micșora

amabil,-ă//nepoliticos,-oasă

binevoitor, serviabil, curtenitor,
politicos//neprietenos, bătăran,
grosolan, brutal, necuviincios

a amaneta//a răscumpăra

a da ceva amanet//a plăti pentru a
primi înapoi lucrul amanetat

amar,-ă//dulce

Care are gustul fierii, pelinului,
chininei//Care are gustul
caracteristic mierii sau zahărului

amator,-oare//profesionist,-ă

Persoană care nu are o pregătire

specială pentru o anumită meserie//
Persoană specializată într-o anumită
meserie pe care o face

amăgire//dezamăgire

înșelare, seducere, himeră,
minciună//deziluzie

amănunțit//concis

amplu, detaliat, dezvoltat, atent,
meticulos, migălos, minuțios,
riguros, scrupulos, serios//laconic,
lapidar, succint, sumar

ambiguu,-ă//clar,-ă

Cu multe înțelesuri, echivoc//
Care are o singură interpretare,
transparent

a (se) ameliora//a (se) agrava

a (se) îmbunătăți, a (se) îndrepta//a
(se) înrăutăți

a (se) ameliora//a (se) deteriora

a (se) îmbunătăți//a (se) înrău-tăți, a
(se) strica, a (se) distruge

a (se) ameliora//a (se) înrăutăți

a (se) îmbunătăți, a (se) reface//a
(se) agrava, a (se) deteriora

amestec//neimplicare

implicare//neamestec

amestecat,-ă//neamestecat,-ă

combinat, mixat//pur

amic//inamic

prieten//dușman, adversar, potrivit

a-și aminti//a uita

a-i reveni în minte un fapt, un
lucru//a pierde din memorie, a nu
mai ține minte

amor//ură

dragoste, iubire//dușmănie, vrăjmășie

amortizare//neamortizare

a recupera o datorie//a nu putea
recupera cheltuielile pe măsura uzurii

a amorți//a (se) dezmorți

a înțepeni, a paraliza//a (se) anima

a (se) amplifica//a (se) diminua

a căpăta amploare, a se mări//a
descrește, a (se) micșora

a (se) amplifica//a (se) restrânge

a (se) intensifica, a crește//a (se)
reduce, a (se) împuțina

a (se) amplifica//a descrește

a (se) accentua, a crește, a (se)
intensifica//a (se) diminua, a (se)
micșora

a (se) amplifica//a (se) reduce

a (se) accentua, a crește, a (se)
intensifica//a (se) diminua, a (se)
micșora

amurg//zori

însurare, asfințit, crepuscul//răsărit

a amuți//a vorbi

A pierde facultatea de a vorbi; a
deveni mut// A avea facultatea de a
articula cuvinte; a se auzi

a (se) amuza//a (se) întrista

a (se) distra//a (se) posomori

analitic,-ă//sintetic,-ă

Care se bazează pe analiză, în
detaliu//Care ține de sinteză,
privitor la sinteză

analog,-ă//deosebit,-ă

asemănător//diferit, distinct

anarhie//disciplina

dezordine//ordine

ancestral,-ă//nou,-ă

strămoșesc//actual

anevoios,-ă//ușor, oară

obositor, greu//practicabil, facil

a anexa//a desprinde

a alătura//a disloca

angaja//a concedia

a încadra//a destitui, a elibera

angelic,-ă//diabolic,-ă

îngeresc//perfid, drăcesc

a angoasa//a calma

a neliniști//a liniști

angró//en detăil

Vânzarea și cumpărarea în cantitate
mare, cu ridicata//

Vânzarea și cumpărarea în cantități
mici, cu amănuntul

anormal,-ă//normal,-ă

nefiresc, neobișnuit, patologic//
firesc, obișnuit, regulat

anonim,-ă//cunoscut,-ă

necunoscut, neidentificat, neștiut,
neseminat//curent, frecvent, obișnuit,
răspândit, uzual

anorganic,-ă//organic,-ă

De origine minerală//Ce aparține
hidrocarburilor și derivaților acestora

anost,-ă//interesant,-ă

plictisitor, monoton//captivant,
comic, hazliu, amuzant, nostim

antecedent,-ă//posterior,-ă

Care se află înainte, care s-a
întâmplat înainte//Care urmează
sau se petrece după ceva sau ceva;
ulterior

antemeridian//postmeridian În
cursul dimineții//După amiază

anterior,-ă//posterior,-ă

Care precedă o anumită dată,
precedent; care este așezat în partea
de dinainte//Care urmează sau
se petrece după ceva sau ceva,
ulterior; care se află sau este situat
înapoi, de dindărăt.

antic,-ă//nou,-ă

Care a existat în trecutul îndepărtat
sau datează de atunci, vechi// care
este făcut sau creat de curând, care
apare pentru prima dată, de actualitate

antifascist,-ă//fascist,-ă

Împotriva fascismului//Care adoptă
doctrinile fasciste

antimarxist//marxist

Împotriva marxismului//Care adoptă
concepții marxiste